

RAK USNE ŠUPLJINE

60 SEKUNDI VAM MOŽE SPASITI ŽIVOT

Što je rak usne šupljine i zašto ga je važno pravovremeno otkriti?

Rak usne šupljine je **zloćudna bolest** koja nastaje iz pločastih stanica sluznice usne šupljine, od koje godišnje u Republici Hrvatskoj **obolijeva oko 500 ljudi, a umre 300-400 ljudi** koji su jednostavnim stomatološkim pregledom mogli biti na vrijeme otkriveni. Na svjetskoj razini više ljudi oboli i umre od raka usta i orofarinksa, nego od raka vrata maternice, testisa ili melanoma.

Rak usne šupljine u ranim stadijima **nije praćen simptomima, ali se može kliničkim pregledom otkriti u minuti!**

Ukoliko se otkrije u **ranim stadijima petogodišnje preživljenje** je oko **80%** dok se u **kasnim stadijima preživljenje** smanjuje na **40-50%**.

Pravovremena dijagnoza i prevencija poboljšavaju uspjeh liječenja, kvalitetu života i stopu preživljenja.

Tko može otkriti oralni karcinom?

Jednostavnim i bezbolnim pregledom usne šupljine Vaš **stomatolog** može otkriti promjene koje mogu biti rak.

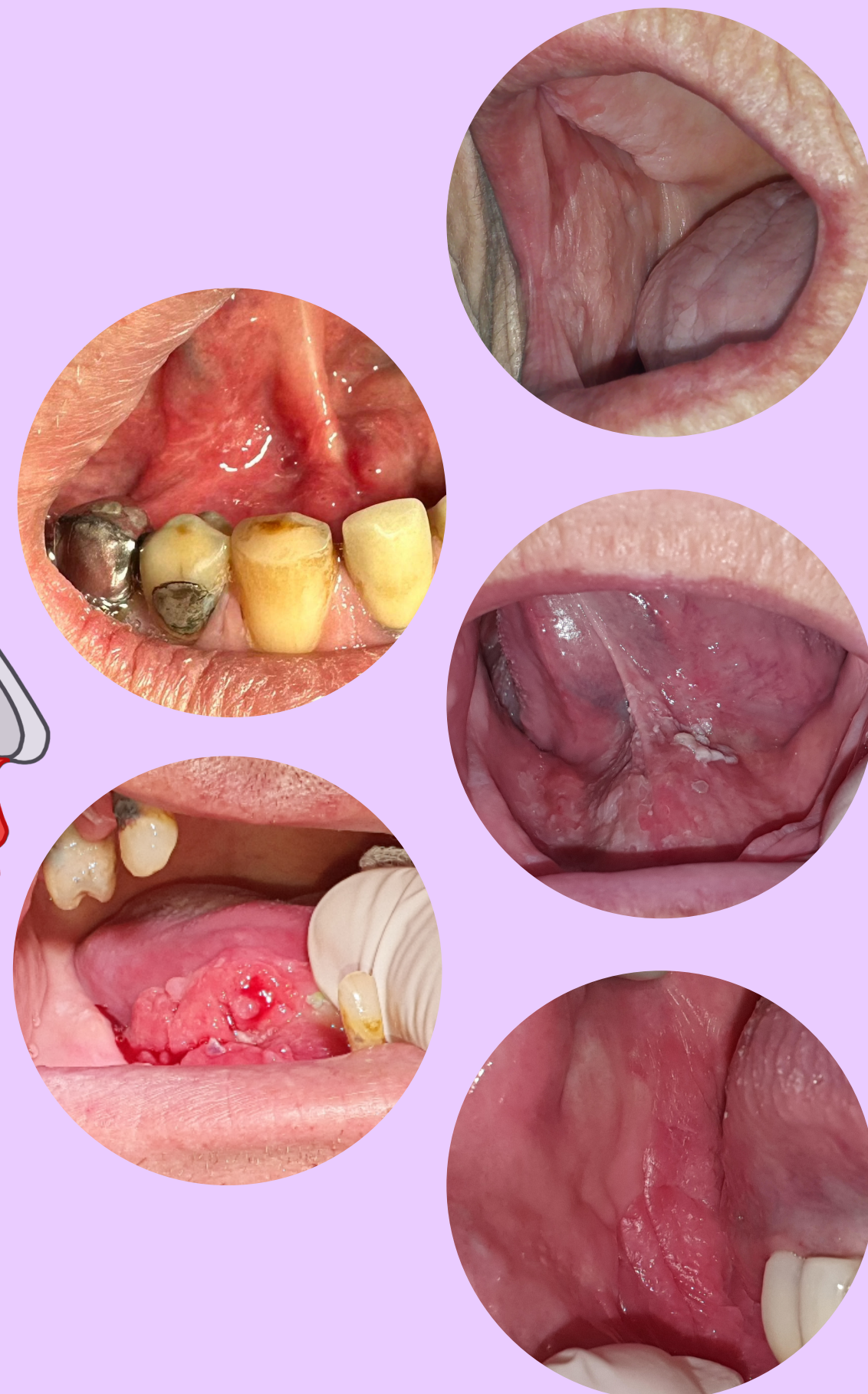
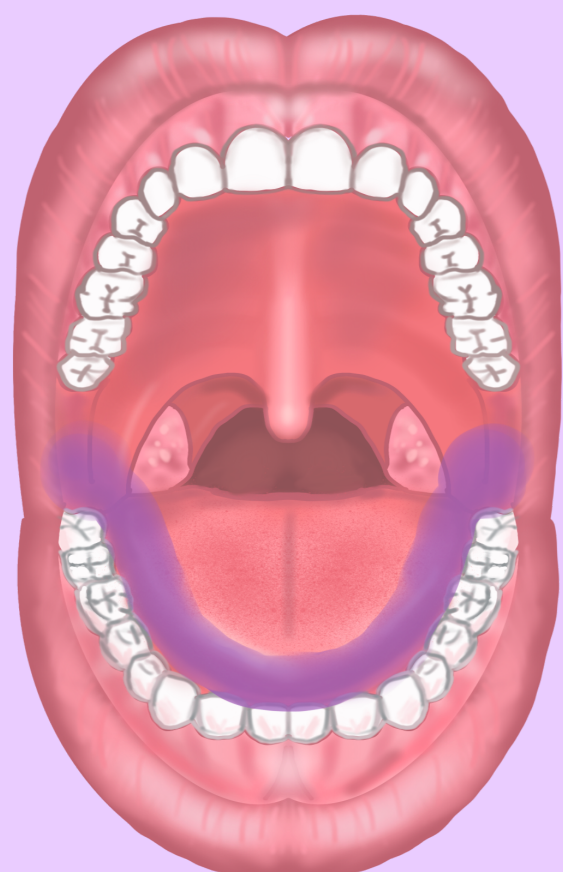
Sumnjive su sve crvene i bijele mrlje, promjene teksture sluznice te ranice koje spontano ne cijele ni nakon 14 dana.

Zatražite pregled **usta i orofarinksa** od svog stomatologa, barem jednom godišnje, čak i ako nemate zube!

SAMOPREGLED USNE ŠUPLJINE NIJE ZAMJENA ZA PREVENTIVNI PREGLED SLUZNICE USNE ŠUPLJINE!

Gdje se najčešće nalazi oralni karcinom?

Oralni karcinom se najčešće pojavljuje na mjestima koja obuhvaćaju rubove jezika kao i donju stranu jezika, dno usne šupljine, donje zubno meso, područje iza donjih kutnjaka te prve nepčane lukove. To područje obuhvaća svega 20% posto površine, a ipak 80% raka usne šupljine upravo se tu dijagnosticira.

Koji su simptomi oralnog karcinoma?

RANA FAZA:

najčešće bez simptoma
vidljive crvene, bijele, crveno-bijele promjene na sluznici, ranice koje ne cijele

KASNA FAZA:

nelagoda, bol prilikom otvaranja usta ili gutanja, peckanje, otežan ili promukao govor, klimanje zuba, gubitak osjeta dijela lica, krvarenje iz usne šupljine, pojava uzdignutih i/ili otvrdnutih tkiva u usnoj šupljini, povećanje limfnih čvorova vrata

Rizični čimbenici

Iako mnogi čimbenici mogu potaknuti razvoj raka usne šupljine, **duhan** (uključujući bezdimne duhanske proizvode) i **alkohol** se smatraju glavnim uzročnim čimbenicima.

Pušači imaju 5-7 puta veći rizik za razvoj oralnog karcinoma.

Udružena konzumacija cigareta i alkohola višestruko povećava rizik.

U posljednjih je 30 godina dramatično porastao broj oboljelih od **orofaringealnog karcinoma** povezanog s **HPV infekcijom** u mlađih muškaraca i žena bez tradicionalnih rizičnih čimbenika; pušenja i konzumacije alkohola.

Pripremili:
student Domagoj Kilić
izv. prof. dr. sc. Danica Vidović Juras, dr. med. dent.
ilustracije nacrtao: student Andrej Žugaj

Referentni centar Ministarstva zdravstva za bolesti oralne sluznice
pod pokroviteljstvom Ministarstva zdravstva

